

Nalezljive boleznj med poplavljenjci. - Drznost bandita.

NA STOTINE DELAVCEV JE ZAPOSENIH PRI POPRAVLJANJU NASIPOV. — NAD DESET MILIJONOV DOLARJEV SE JE ŽE NABRALO ZA POMOČ POPLAVLJENCEM. — ŠTE VILO MRTVIH PO TORNA DU JE NARASTLO NA 300.

New Orleans, La. — Ker je pritisk naraščajoče vode na Bayou des Glaives nasipe vedno silnejši, ni upanja, da bi se mogli še dolgo držati. Na stotine delavcev napolnjuje vreče in gradi ter popravljaja nasipe. Vsak čas pa pričakujejo, da bo voda ves njih trud uničila. Prebivalci spravljajo živino na varnejše kraje, to je vse kar morejo rešiti, drugo imetje prepustijo usodi. Mnogo je pa ljudi, ki nočejo iskati zavetja, nekateri pravijo, če gre domačija, naj gremo tudi mi. Več kot tisoč je takih, ki se ne pušajo ločiti od svojih domov.

V severozapadnem delu Louisiane so se pojavile koze; dvajset črncev je obolelo za to nalezljivo boleznijo. Vsi ti so skupaj na enem prostoru in pod nadzorstvom, da ne pridejo drugi ljudje v njihovo bližino, da se ne okužijo. Zdravniške oblasti so vse potrebno ukrenile, da se bolezni ne razširi. Miss Winifred Callahan, članica Rdečega križa, je z letalom prišla v Natchez, Miss., kjer je dobila vakcino za cepenje koz in proti legarju.

Washington, D. C. — Pri spevki k skladu za pomoč poplavljenjem so dosegli točko, katero je določil predsednik Coolidge, namreč deset milijonov dolarjev. Ker pa je število beguncev narastlo, ta vsota ne zadostuje.

Poplar Bluff, Mo. — Število mrtvih po tornadu je narastlo na 300. V Poplar Bluff je prišlo sto oseb od življenja. V sredo so začeli mrlične pokopavati; kažejo pa še vedno po razvalinah žrtve, ker še pogrešajo nekatere. V New Melbourne hotelu je bilo 24 oseb, ko se je poslopje porušilo, do četrtka se niso pršli do trupel. Med žrtvami je tudi lastnica hotela Mrs. Mat Smith.

HUERTA POVELJNIK UPORNIH INDIJANCEV.

Nogales, Ariz. — Uporni mehiški Indijanci so izvolili Adolfo de la Huerta, bivšega mehiškega provizoričnega predsednika svojim voditeljem. Huerta se nahaja v Los Angelesu, kamor mu pošiljajo voditelji mehiških upornikov redno poročila o vseh dogodkih. Nedavno je nekemu časnikarskemu poročevalcu rekel, da ko bo revolucionarno gibanje v polnem razmahu, se bo tudi on vrnil v domovino, od koder je odšel leta 1923.

Poročajo tudi, da zahtevajo Indijanci, da se jim mesto Nogales, Sonora, do nedelje poda. Vladne čete so okolico mesta, ki leži na meji, utrdile in se pripravile na boj.

HVALEŽNA SRCA ZLOČINCEV.

Morilec, ki je pobegnil iz ječe, je preoblečen v duhovniško oblačilo in oborožen nameraval pomagati tovarišu iz jolietške ječe.

Joliet, Ill. — Leta 1923 je s pomočjo svojega tovariša Harry Funk-a pobegnil iz ječe v Jefferson City morilec William Evans. Funk je pa potem sam prišel v ječo, ker je bil v zvezi z banditi, ki so oropali banko v malem mestu, Chenoa, Ill. Dobil je deset let ječe. Evans se je hotel izkazati hvaležnega Funku s tem, da bi tudi on njega rešil iz hiše pokore. Oborožil se je z revolverjem in bombami, sedel v avto in se pripeljal pred novo statevillsko ječo v bližini Joliet. Obklečen kot duhovnik je pri vratih prošil, naj ga spustijo z avtomobilom notri. V avtomobilu je namreč imel toliko bomb in drugih eksplozivnih snovi, da bi lahko z njimi razdejalo celo mesto. Imel pa je tudi štiri moške obleke seboj, očitno za to, da bi se jetniki, ako bi se njegova nakana posrečila, po begu takoj lahko preoblekli. Pazniki so postali pozorni, kajti "duhovnik" se jim je zdel sumljiv, in so ga prijeli ter le stežavo premagali. Ko so ga zvezali, so hoteli preiskati njegov avtomobil, a jih je svaril, naj ne hodijo blizu, rekel je, tam je steklenica, katere vsebina lahko eksplodira in nasve na drobne kosce raztrga.

Ko so Evansona zasliševali, je izpovedal, da je nameraval rešiti iz ječe Funka. Na vprašanje, kaj je nameraval s tako veliko množino razstreljiva je odgovoril, da si je mislil, da bo treba jetniški zid razstreliti za dosego namena. Pozneje je tudi rekel, da je nameraval rešiti iz ječe štiri tovariše, med temi tudi zloglasnega bandita in morilca Henry-ja Fernekesa. Evans je bil obsojen v do smrtne ječe radi umora. S pomočjo tovariša se mu je posrečilo pobegniti na svobodo, zdaj pa je sam nazaj prišel in se ujel v past.

ILLINOJSKI MAJNARJI ZA HOWATA.
Peoria, Ill. — Illinojski premogarji zahtevajo od delegatov, da vrnejo Aleksandru Howatu, izključenemu voditelju premogarjev v državi Kansas, vse pravice, da lahko postane zopet član organizacije. Howat je bil povabljen, da je govoril premogarjem, ki so večina vsi za njega, delegati so z navdušenjem odobrili resolucijo v prilog Howata.

NAPORNO DELO V POPLAVLJENIH KRAJIH.

Slika nam predstavlja delavce, ki ojačujejo nasip ob železniški progi v Vicksburgu. Vreče napolnjene s peskom na jbolje služijo temu namenu.

NICARAGUANSKI NOČEJO ODLOŽITI OROŽJA.

Latimer bo s silo primoral stranki v Nikaragui, da boste odložili orožje, ako to ne storite prostovoljno. — Banditi ubili 12 domačinov v Chinandega.

Washington, D. C. — V sredo se je odpeljalo štiri sto vojakov iz Quantico, Va. proti Nikaragui; enako število pa čakajo v Charlestonu in Port-au-Prince, Haiti, ki tudi odplujejo na pomoč admiralu Latimeru, kateremu delajo neprilike Nikaraguanci s tem, ker mu nočejo izročiti orožja, in prenehati s sovražnostmi. Latimer je obvestil obe stranki v Nikaragui, naj brez odlašanja odložijo orožje, sicer bo nastopil proti njim s silo. Vsled tega je bil Latimer primoran, prošiti za pomoč. Z novodošlimi vojniki bo imel Latimer v Nikaragui 3000 mož pod orožjem.

Podmorniški tender Argonne je odplul iz Paname proti Port-au-Prince, kjer bo naložil 300 vojakov, namenjenih v Corinto. Oddelek avijatikov s tremi letali je bil pripravljen v San Diego, Cal., kjer je dobil povelje za odhod v Nikaraguo.

Latimerov ukaz, da morajo odložiti orožje, je bil po radio poslan po celi republiki, in sicer v španskem in angleškem jeziku.

Managua, Nicaragua. — Vojaki liberalne armade bodo dobili za vsako puško, katero bodo oddali oblastim Zed. drž. \$10.00. Ta denar bo morala dati vlada generala Diaza. Iz Chinandega prihaja poročilo, da so neki dezertjerji liberalnih čet napadli v predmestju Chinandega več poslopj, kjer so ubili dvanaest domačinov, večje število ranili in z plenom pobegnili.

Ottawa, Kanada. — V Kanadi se je število prebivalcev pomnožilo od leta 1921 za 600,817 duš. Danes jih šteje 9,389,300.

KRIŽEM SVETA.

Kenosha, Wis. — Mrs. Ellen O'Brien je pripravljala vse potrebno za svoj 101 rojstni dan, ki je imel biti 15. maja; smrt jo je pa prehitela, umrla je na svojem domu v South Bristolu. Rojena je bila leta 1826 na Irskem. V hiši, kjer je umrla je živila osemdeset let.

West Palm Beach, Fla. — Petinsedemdeset milj severno od Jupiter svetilnika je rešil tovorni parnik Sunoil sedem mož, ki so bili sedem dni brez hrane v čolnu s pokvarjenim motorjem prepuščeni na milost valov.

Carigrad, Turčija. — Začela se je zanimiva obravnava pred tribunalom sestavljenim iz turških in angleških sodnikov, ki imajo težko nalogo za rešiti. Neki Turk toži angleško vlado za \$15,000,000 odškodnine, ker mu je v začetku svetovne vojne zaplenila in prodala njegova posestva.

Johanesburg, Južna Afrika. — Tukaj so našli nova ležišča dragih kamenov. Takoj je odšlo tja veliko prospektorjev in začelo kopati. Zdaj pa prihaja poročilo, da je največ te rude brez vsake vrednosti.

Oshkosh, Wis. — Joseph Norman, ki je bil nedavno a-retiran radi požiga svoje hiše, da bi potegnil zavarovalnino v znesku \$5800, je pobegnil iz zapora.

NEWFOUNDLANDČANI SO VIDELI FRANCOŠKO LETALO.

New York, N. Y. — Semkaj je prišlo poročilo iz Harbor Grace, Newfoundland, da so prebivalci videli v ponedeljek nad mestom francosko letalo. Z iskanjem pogrešanih letalcev se nadaljuje.

Clarence Chamberlin in Lloyd Bertaud, ameriška letalca, sta že v četrtek imela vse pripravljeno za prekoatlantski polet. Če ni prišlo nič nepričakovanega vmes, sta danes, sobota 14. maja, zgodaj zjutraj že odletela.

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

KERENSKY ZA ZVEZO PROTI BOLJŠEVIZMU.

Kerensky pravi, da je sedanja vlada v Rusiji nazadnjaška, tako v političnem kakor socialnem in ekonomskem oziru.

Indianapolis, Ind. — Eksekutivni svet Ameriške delavske federacije, ki zboruje tukaj, bo razmotrival o izjavi, katero je podal Aleksander Kerensky, voditelj ruske revolucije iz leta 1917, o sedanjem ruskem režimu. Malo je pa verjetno, da bi Ameriška delavska federacija spremenila svoje stališče, katero zastopa glede pripoznanja vlade sovjetske Rusije od strani vlade Zed. drž.

Kerensky je prišel v Indianapolis iz Newyorika. Poldrugo uro je govoril članom eksekutivnega sveta na zborovanju. Udrihal je po sedanjem režimu v Rusiji, in očrtal položaj ruskega naroda pod boljševiško vlado.

Med drugim je rekel tudi Kerensky, da je sedanja vlada v Rusiji nazadnjaška tako v političnem kakor socialnem in ekonomskem oziru. Nagovarjal je, naj se federacija združi z drugimi delavci sveta v ofenzivi proti boljševizmu.

EKSPLOZIJA V DVORANI; OSEM OSEB MRTVIH.

Dallas, Tex. — V sredo zvečer je imelo neko društvo sejo v dvorani, iz neznanega vzroka je pa nastala eksplozija; osem oseb je bilo ubitih, nad trideset pa ranjenih. Podrobnosti o nesreči še niso znane.

ZOPET BOJI V MAROKU.

Gibraltar. — Iz Tangerja prihaja poročilo, da se je vnela huda bitka v Maroku med upornimi Rifi in francosko-španskimi četami. Angleški rušilec Tourmaline in španski ter francoski topovni čolni vršijo patrolno službo ob obali.

Iz neodrešene domovine.

PRIMORSKI FAŠIZEM ŠE VEDNO VODI NEIZPROSEN BOJ PROTI VSEMU, KAR JE SLOVANSKEGA. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Napad na slovenske duhovnike

Primorski fašizem ne izbira med sredstvi v boju zoper nesrečni slovenski rod. Vsako sredstvo naj bo še tako ostudljeno, mu pride prav v boju — ko bi mogli govoriti o boju, ko se nasprotna stran brani ne more! — proti slovenskim duhovnikom in proti katolištvu Slovanov v Primorju. Da dejstva dokazujejo, da je boj naperjen proti katoliški veri, katoliški morali, katoliški vzgoji slovenskega in hrvaškega življa v Italiji in ne samo proti slovenski duhovščini tudi, ker je eminentno katoliška, ker zastavlja vse sile, da bi prišel med primorsko ljudstvo neskalkjeni katoliški nauk, boj velja slovenski duhovščini, ker se odločno bori za svobodo katoliške vere in v tej borbi pogumno vztraja kljub popustljivosti nekaterih višjih pastirjev. Za to imamo danes nov neizpodbiten dokaz.

Iz "slovenskega katolištva" se ne norčujejo morda listi kakor nekdanji "Corriere delle Giulie" ali "Battaglie Giuliane," glasila "neodgovornih" skvadrinov, ampak "Popolo di Trieste," ki je oficijelni organ fašistovske stranke na Primorskem.

Pod naslovom "Slovenski duhovniki" je "Popolo di Trieste" od 12. aprila priobčil v kurzivnem tisku člančič, ki ga objavljamo v dobesednem prevodu: "Duhovnik Anton Cerar, župnik in upravitelj v Šmarjah pri Kopru, je biser duhovnika. Rojenemu v presrečni Jugoslaviji, se je posrečilo ugrabiti našim oblastvom italijansko državljanstvo. A ni mogoče razumeti, zakaj: v razgovoru z nekim svojim tovarišem so mu ušle besede, ki po domače povedano pomenijo "obrišem se z italijanskim državljanstvom." Na zunaj se vidi jagnje, sama pobožnost, nesposoben škodovati; na znotraj je slovenski volk, stekel in izstradan. Porabi vsako priliko, da podžiga v srečur vernikov prepričanje, da se njihova domovina ne konča na Snežniku, ampak se razteza od Soče do Makedonije. Naravno, pri sejanju dobrega patriotičnega semena uporablja nahlajeno neumnost, ki ga oprósča tudi pred najstrožjim in neupogljivim cenzorjem. Prihajajo mu z vseh strani listi in revije za . . . versko propagando. Pomislimo, da mu prihajajo tudi iz lepe Ljubljane! In kakšni lističi so to! Vsi so prežeti slovenskega katolištva, ki ima zibelko v prestolici bivše Kranjske, in opozarjajo onega, ki jih čita, da ima slovenska domovina najsvetlejši svetilnik v Belgradu. — V ostalem slučaj duhovnika Cerarja ni osamljen. Duhovnikov Cerarjev je

v Istri in na Primorskem sploh na stotine, t. j. vsi slovenski duhovniki. To so kače. Ti mirarajo na meji patriotično čustvo prebivalstva. Kdaj bo preskrbljeno za odstranitev najbolj vročih?"

Slovenski duhovnik je torej v očeh politične stranke, oziroma režima, ki se samozavestno proglašja za pokrovitelja katolištva, kača!

Fašistovsko sportno društvo v Ajdovščini.

Uradnik Gentile, fašistovski sindikalni inspektor, je povabil vse tovarniške delavce v Ajdovščini na sestanek, na katerem je delavce poučil o potrebi sportnih organizacij. Sklenjeno je bilo, da se takoj ustanovi nogometni klub "Pro Brunner." Delavci so takoj na to pristali, saj bi sicer prišli ob kruh.

V Idriji

se je v drugem razredu ljudske šole ukinilo orokom, da marajo tudi na ulici in doma govoriti italijansko in sicer samo italijansko. Kako pa, saj ne znajo! Pa tudi ako bi znali, nima učitelj določati, kako naj govori otroci s svojimi starši, marveč je na strani staršev pravica, da določajo za svoje otroke, kako govori izven šole. V kulturnih državah se ta določba staršev vpošteva tudi v šoli!

Polno sleparjev

se podi po gorški deželi. Neovirano hodijo iz kraja v kraj in orožniki jih primejo šele potem, ko so oćiganili več ljudi in si nabrali že precejšnje vsote. Bivši finančni stražnik Margani je dolgo časa po tobakarnah pregledoval "licence," razlagal, da so zapadle in se ponujal za posredovalca med prodajalcem in oblastjo. Tako si je napolnil žep z lirami in živel je veselo. Ko so bile njegove sleparije že dovolj občitne, so ga končno prijeli orožniki.

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd.
Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire samo večeraj pošiljali po teh cenah:

500 Din.	9.40
1,000 Din.	18.50
2,500 Din.	46.25
5,000 Din.	92.00
10,000 Din.	182.00
100 lir	\$ 6.15
200 lir	\$12.00
500 lir	\$29.00
1000 lir	\$57.00

Pri večjih svotah poseben postop. Poština je v teh cenah že vračunana. Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno. IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO. Pisma in pošiljke naslovite na: ZAKRAJŠEK & ČEŠARK, 455 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

"PO TOP"

je nadvse zanimiv roman in se začenja v današnji številki našega lista. Čitajte roman od začetka! Ne bo vam žal.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891. Izbaja vsak dan razun nedelj, ponedeljnikov in dnevorov po praznikih.

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America. Established 1891. Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

NABIRAJTE NOVE REKRUTE ZA "AM. SLOV." PRAVI ROJAK IZ MILWAUKEE.

Milwaukee, Wis. Ker ste zadnjič pisali, da naj naročniki opozorimo svoje prijatelje in znance na novo povest "Potop," ki se v kratkem začne (ravno danes.—Op. ur.), sem to storil in res imel uspeh. Zadnje nedelje je prišel k meni na obisk rojak iz West Allisa in sem mu pokazal list "Am. Slov.," katerega si je ogledal in ker se mu je dopadel, mi je izročil \$2.50 za polletno naročnino. Prosim pošljite mu list takoj. Vem, da se mu bo dopadel, ker tako zanimiv ni nobeden, kakor je naš Amer. Slovenec.

Je takoj pri otvoritvi istega p... lomil, ker se je opravičeval, da udeležba bi bila lahko še večja, ali vzrok je, ker se mnogi ne zavedajo velikega pomena delavskega praznika. To pa ni pravilno. Delavci se že zavedajo, le to je vzrok, da se zavedajo tudi, da chikaška rdeča gospoda jih nikdar ne bo odrešila, marveč le to jih bo, kar si bodo sami pomagali. Kaj n. pr. meni pomaga, če dajem svoje dolarje za "Proletarca" in berem njegove članke, kjer besedi njegov urednik tako in tako. Vse to ne pomaga nič. Pomožna seveda onim, ki to stvar vodijo. Ako je g. Zajc tako za delavca, naj gre do operatorjev in jih naj pregovori, da bodo dali nam stalnega dela in dober zaslužek. Tja naj gre in jih naj skuša poboljšati, ne pa nas, ko to že sami vemo, da so kapitalisti trdosrdni in neumisljeni. Zaradi tega že ni potreba, komu predbacivati nezavednosti.

Nova stranka v Jugoslaviji.

Po zadnjih poročilih iz jugoslovanskih političnih krogov je razvidno, da se formira v Jugoslaviji novo politično stranko, ki se bo nazivala "konservativna stranka." V kolikor se da spoznati namen formiranja nove stranke je vzrok to, ker vse stranke, katerih je v Jugoslaviji toliko, da mora že precej vedeti, kdor hoče vedeti za njih skupno število, ne dajejo na noben način ne taki, ne taki vladi trdnega ozadja. Sedanji vladni faktorji pravijo, da se bo to novo konservativno stranko baziralo na take principe, ki bodo odgovarjali potrebam in koristim širokih plasti vseh jugoslovanskih narodov. Dokler je bil Pašić živ, je še nekako vladala disciplina vsaj med srbskimi radikali. Zdaj poka tudi tam in grozi še nadaljno pocejpljenje strank, še v več strank. Na podlagi tega pa na noben način ne bo mogoče nobeni bodoči vladi vzdržati se na krmilu dalj časa, ker kombinacije političnih strank niso stalne, voditelji ne drže svojih besed drugim strankam in čez noč skakaajo iz ene v druge kombinacije. Koliko bo uspeha z novo stranko je seveda veliko vprašanje. Vpoštovati je to, da številni politikarji med narodom, če že ne radi nobenih drugih vzrokov, radi koristonosnih osebnih interesov ne bodo držali križem rok in storili bodo vse, da obdržijo svoje strančice pri življenju. Najbrže bo Jugoslavija s to novo stranko le še za eno stranko bogatejša, dasi jih ima že sedaj veliko odveč. Saj je menda v Jugoslaviji pod vsako hruško druga politična stranka.

Francosko-angleška antanta.

Dne 16. maja obišče predsednik francoske republike Doumergue v spremstvu zunanjega ministra London, da se znova utrdi v vojni preizkušena francosko-britanska zveza. Predvsem se bo ob tej priliki med londonsko in pariško vlado razpravljalo o sodelovanju obeh vlad v balkanskih vprašanjih, da se ustvari taka situacija, ki bi omogočila balkanskim državam miren razvoj. Gospodarski interesi tako Francije ko Velike Britanije zahtevajo namreč, da vlada na Balkanu mir. Zato se bo v Londonu razpravljalo tudi o odnošajih obeh držav do Italije in s tem v zvezi o sredomorskih in severnoafriških vprašanjih. Po vesteh iz diplomatskih krogov bo v Londonu govor tudi o ameriznem načrtu pomorske razorožitve ter o odplačevanju medzaveznikiških medvojnih dolgov. V predpogajanjih za londonski sestanek se je govorilo tudi o odnošajih Francije in Velike Britanije do Rusije. V tem vprašanju bo po francoskem mnenju v kratkem nastalo pomirjenje, zlasti še z ozirom na poslednji pomirljivi govor Rikova. Posebna pozornost pa bo posvečena tudi kitajskemu vprašanju in London upa, da bo tu dosežen med Francijo in Anglijo popoln sporazum. O programu obiska predsednika Doumergue-a se sporoča nadalje iz Pariza: Dne 15. maja odpotuje Doumergue v London na obisk angleške kraljeve dvojice. Obisk je bil že dolgo nameravan, moral pa je biti vsled raznih političnih dogodkov vedno znova odložen. Obisk ima dalekosežen političen pomen, ker bo predsednika spremljal zunanji minister Briand, ki bo imel važne konference s Chamberlainom. "Intrasigeant" pravi, da treba šteti Doumergue-ovo potovanje v London med najvažnejše politične dogodke poslednjih let. Nobenega dvoma tudi ni, da pomeni obnoveitev francosko-britanske antante največjo garancijo za mir in da se bo sedaj moral Mussolini stokrat premisliti, predno bo smel pričeti z uredničevanjem svojih zavojevalnih načrtov.

Viggo Cavling:

ŠKOLJKA.

(Dalje.)

Nesrečni vsi oni, ki so rojeni v bogastvu. Uboga Alice! Stopil je do jeklene omare in spravl skrinjico na polico. Nato se je obrnil, da bi zopet pričel svoje delo, opazil pa je v tem trenutku Alfreda, ki je še vedno stal ves preplašen v kotu. Pograbil je pismo, ki mu ga je poslal njegov stari prijatelj po Alfredu. Prečital ga je pazljivo. Pismo zanimivega nemškega zoologa in učenjaka se je glasilo: Dragi prijatelj:— To kratko pismo Ti bo prinesel mlad mož, krmar Alfred Keene, ki je ustvarjen zato, da postane še nekaj prav velikega na

svetu. Srečal sem ga v siamskem zalivu, ko sem se vozil v čolnu in nekaj študirak Pozneje sem prebil dva meseca v njegovi družbi. Poznam ga kot dobrega mladeniča in hkrati kot otroka sreče. V dolgih, z mesečino razsvetljenih nočeh, ko sva bila sama v čolnu na morju, mi je povedal čudno zgodbo o amuletu, o školjki, ki jo je dobil kot deček, ki pa mu je stalno nosila srečo. Najprej sem dvomil nad tem talismanom; pozneje pa sem spoznal njegove čudovite lastnosti. Kajti ko sva nekoč zašla v velike valove, bi postala kmalu žrtve smrti, toda Alfred Keene mi je rešil življenje na način, ki se ga preko naravnih moči. Pošiljam ti zato tega moža, ker ima energijo, pogum in razsodnost. —Tvoj prijatelj. Beit stisne Alfredu roko.

"Najlepša hvala, da ste mojemu prijatelju rešili življenje. Povejte mi o tem bolj podrobno! Imam dovolj časa, da vas poslušam." Alfred mu mirno pripoveduje zanimivo zgodbo, kako se je srečal z učenjakom v malajski džungli in o fantastičnih dogodkih, ki sta jih oba skupaj preživela. Marcus Beit je molče poslušal. Končno vpraša: "Doktor govori v pismu o neke vrste amuletu, ki ga imate in ki vam pomaga v nesreči. Kaj je s tem?" Alfred zardi in prebledi. V zadregi se mu roke krčevito oklenejo čepice. "O tem ne rad govorim," pravi, "v smrtni nevarnosti sem zaupal to prijatelju in nekaj drugega bi bilo, ako bi pravil to kakemu tujcu." "Mladi mož," pravi Beit, "razumem vas. Oprostite mi moje vprašanje." Za trenutek umolkne, nato pa nadaljuje:

DOPIS S POTA.

Gowanda, N. Y. Tukaj delajo rojaki še precej dobro. Podnebje je zelo zdravo in kaj prijetno je za živeti tukaj. So pa tudi narodni Slovenci tukaj. Zgradili so si lepo dvorano. Takoj, ko stopiš z vlaka, lahko vidiš stavbo z napisom "Slovenian Hall." 72 delničarjev lastuje to stavbo. Plačali so primeroma malo, ker sami hodijo delat in tudi drugi može jim grede zelo na roko. Pri otvoritvi tega doma je bilo okrog \$600.00 preostanka. Predsednik je Ernest Palčić, tajnik je Karol Strniša in blagajnik je Joseph Vidgoj. Direktorji Frank Stibol in Anton Sever. Nadzorniki Joseph Perin in Rafael Sladič. Vse je v najlepšem redu. V kratkem bo tukaj ženitovanje. Mr. John Matekovič in Miss Rosie Andolšek sta se silno zaljubila in si hočeta obljubiti in priseči zvestobo do groba. Pravijo, da bo to prva svatba v slovenski dvorani. Častitam! Drugih novic tukaj ni. Umrljivosti tudi ne, so ljudje precej zdravi. Štorklja pa menda tudi za pot ne ve v to naselbino, ker jim že precej časa ni nič prinesla. Vse rojake iskreno pozdravljam in jim želim prav zabaven in vesel dan v slovenski dvorani na ženitovanju. Zeninu in nevesti pa še posebno srečno bodočnost! Ant. Jaksetich, pot. zast.

IZ URADA DR. SV. NEŽE ŠT. 826.

Chicago, Ill. Naznanjam, da bomo imele izvanredno sejo prihodnji ponedeljek, 16. maja ob 8. uri zvečer. Imamo rešiti mnogo važnih točk glede karnevala, ker na zadnji redni mesečni seji nismo še vse uredile. Obenem so vse članice prošene, da bi vsaka prinesla kakšen mal darček za naš "štant." Tudi me ne smemo biti zadnje, zatorej le na delo. Če ni mogoče kakšni članici kaj kupiti, naj pa izprosi v kakšni trgovini, kjer kupuje. Vsak dar bo dobrodošel. Dolžnost veže vsako faranko, da daruje kaj za karneval. Vsa darila za naš "štant" se lahko oddajo pri predsednici Mrs. Rose Banich, 1904 West 22nd St., ali pa pri tajnici, Mrs. M. Kavčich, 1923 West 21st Pl. zvečer. Pridite gotovo na sejo v ponedeljek! Sososterski pozdrav! M. Kavčich, tajnica.

IZPREDNE SODIŠČA.

Pred sodnike pripadajo 3 cigani, gledajo mrko pred se in tmo kimajo z glavami. Sodnik: "No, Peter; vi prav za prav niste pravi cigan, saj ste bili včasih oglar?" Peter: "Bilo je, nikoli se ne vrne. Žgal sem oglje in zvečil ovsenjak; naveličal sem se. Prišli so mimo nas skozi hosto tam blizu italijanske meje cigani in me povabili s seboj. Kakor prožna mačica se mi je laskala temnooka Liza in vse sem popustil. Včasih smo prijetno živeli, včasih smo stradali. Ne, gospod sodnik, cigan sem in nič drugega!"

Sodnik: "Pa vi, Nikolaj? Tudi vi ste se pociganili in se potepali okoli s svojim konjem in prilježnico Brajdičevco?" Nikolaj: "Kaj hočem, gospod? Moja žena je, po cigansko sva poročena in rad jo imam. Po svetu sem pa moral s trebuchom za kruhom." Sodnik: "Za kruhom ste šli, da, ampak ne da bi ga bili zaslužili, temveč samo, da bi ga bili priberačili. Saj sami niste imeli mirne vesti." Nikolaj: "Seveda, ker smo cigani, nas vsi preganjajo." Sodnik: "Počakajte malo. Mirne vesti nimate; saj ste hitro zbežali, ko ste zagledali orožnika; svojo ženo in konja ste pa kar čisto po cigansko pustili sredi ceste. Drugi dan so vas orožniki prijeli, pa ste rekli, da ste cigan Hudorovič." Nikolaj: "Res je tako!" Sodnik: "No, in vi, Janoš, vi ste res prave ciganske krvi?" Janoš: "Res sem cigan in cigan ostanem; a nedolžen sem in nisem ničesar zakrivil. Po Dobrunjah smo pa res hodili." Sodnik: "Ali ste šli mar na izlet v Dobrunje, če ste nedolžni. Potepali ste se vsi trije, pa mir besedi!" Vsi trije: "Ne, mi smo pošteni ljudje; pošteni, res pošteni, izpustite nas, gospod!" Sodnik: "Postava mi ne dovoli. Vsak 5 dni boste zaprt." Janoš: "Oh, izpustite nas, solnce sije in tako lepo je zunaj! Pa žene nas čakajo in plakajo!" Sodnik: "Ste že opravili."

SARAJEVSKI ATENTAT V FILMU.

Londonske "Times" javlja iz Berlina, da je odotna filmska družba "Ufa" začela snimati prizore za prvi del velike vojne trilogije. Film se pripravlja na podlagi gradiva, ki se je našlo v nemških državnih arhivih. To jamči za nepotvorjenost vseh potrebnih podatkov, na katerih je režiser zgradil svoje delo. Prvi del filma bo prikazoval tekmovalje evropskih držav v oboroževanju Sarajevski atentat ima v filmu posebno važno vlogo. V nadaljnjem je prikazana mobilizacija, prvi spopadi na zapadu in vzhodu in drugo. Posneti so tudi prizori iz bitke pri Tannenbergu, na Marni in drugod. Ta del je že dovršen in se bo pričel predvajati v Berlinu še v aprilu. Za drugi del trilogije je določen naslov "narod in stiski". Tu bodo manjani prizori iz pomorskega življenja. Življenje na fronti in v zaledju. Tretji del filma se bo imenoval "Usoda naroda" in bo prikazoval zaključno fazo vojne ter polom Nemčije. Nemci naglašajo, da bo film na moč objektivin in da bo izdelan natančno v skladu z zgodovinskimi dejstvi, kakor jih hranijo arhivi nemškega zunanjega ministrstva. POŽAR ZAHTEVAL ŠTIRI ČLOVEŠKE ŽRTVE. Poplar Bluff, Mo. — Ogenj je uničil Willey farmo, oddaljeno petnajst milj od tukaj. V plamenih so ostali štiri otroci gospodarja, katere ni bilo mogoče rešiti.

Ni bil obveščten. — V neki naselbini so naročili na seji društvenemu tajniku, naj za posebno sejo povabi vse člane na sejo. Tajnik je to storil in pisal vsem članom dopisnice, na katerih jih je vabil na posebno društveno sejo. Ko pride čas seje, pridejo vsi člani, le tajnika ni bilo. Mine napovedan čas, tajnika le od nikjer ni. Tedaj gre eden izmed članov po njega. Ko se vrne v dvorano, je tajnik se oprostil s tem, da je namreč na sejo popolnoma pozabil, ker da je vsem drugim pisal, samemu sebi pa ni. * * *

Dober svet. Gost: "Koliko litrov pa stočite približno na dan tega vina?" — Gostilničar: "V najboljšem slučaju kakih petdeset." — Gost: "Jaz pa vem za sredstvo, da bi jih lahko stočili najmanj sedemdeset." — Gostilničar: "In to sredstvo?" — Gost: "Ko bi polnili gostom steklenice do vrha!" * * *

Pri vojakih. Podčastnik: "Ti rekrut, zakaj se nisi obril danes?" — Rekrut: "Saj sem se obril." — Podčastnik: "Kako si se pa obril, ko si še ves kosmat?" — Rekrut: "Mogoče, ker pri ogledalu smo stali štirje, pa sem po pomoti obril drugega." * * *

Pri dolžniku. Upnik vpraša strežaja: "Ali je gospod baron doma?" — Strežaj: "Ni ga!" — Upnik: "Znabiti ga dobim zvečer doma?" — Strežaj: "Počakajte nekoliko, ga grem vprašat." * * *

Otroška vprašanje. Oče je prišel domov in povedal, da je soseda-zdravnika Bog k sebi poklical. Sinček pa je očeta vprašal: "Oče, ali je Bog bolan, da je zdravnika k sebi poklical?" * * *

Samogovor. "Novo obleko bi rad naročil, a noben krojač mi je ne da na upanje: eden pravi, da me pozna premalo, drugi pa, da me pozna preveč." * * *

Društvo za varstvo živali. V nekem hotelu sta morala spati v isti postelji dva potnika. Enega niso stenice nič motile, drugi pa se jih je silno otepal. Končno se ga je drugi naveličal in zakričel nanj: "Ali bodite takoj mirni, ali pa vas naznanim društvu za varstvo živali!" * * *

Lovska: A: "Ali verjameš, da sem v treh dneh ustrelil 999 zajcev?" — B: "Zakaj ne rečeš kar tisoč?" — A: "Ja, ali meniš, da se bom ravno zaradi enega zajca zlagal?" * * *

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

podjetja tu in v Jokohami. Dan uporabite zato, da mu vse pokažete in da mu vse pojasnite!" Beit prikima Alfredu ter se zopet poglubi v grmado papirja na svoji mizi. Alfred odide ves vzradočen iz pisarne. "Prvo, kar vam naj predstavim, predno greva okoli," pravi Pjoter Bajmakov, "je naš japonski compadore (glavni blagajnik), eden najvažnejših sodrnikov trdke. Vsaka evropska hiša na vzhodu ima svojega compadora. Ta je odgovoren za kupčije z domačini in mora skrbeti zato, da so izpolnjeni vsi kontrakti. On tvori vez med belimi in rumenimi." Compadore, ki je sedel med skladi blagajniških knjig, odzdravi formalno. Bajmakov odvede Alfreda do skladišč, ki si jih natančno ogledata. Uro kasneje sta na cesti. (Dalje sledi.)

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Ishaja vsak dan razen nedelj, ponedeljker in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098.

Naročnina:		Subscriptions:	
Za leto leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	6.00	For one year	6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne.—Na dopise brez podpisa se na ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

NABIRAJTE NOVE REKRUTE ZA "AM. SLOV." PRAVI ROJAK IZ MILWAUKEE.

Milwaukee, Wis.
Ker ste zadnjič pisali, da naj naročniki opozorimo svoje prijatelje in znanca na novo povest "Potop," ki se v kratkem začne (ravno danes.—Op. ur.), sem to storil in res imel uspeh. Zадно nedeljo je prišel k meni na obisk rojak iz West Allisa in sem mu pokazal list "Am. Slov.," katerega si je ogledal in ker se mu je dopadel, mi je izročil \$2.50 za polletno naročnino. Prosim pošljite mu list takoj. Vem, da se mu bo dopadel, ker tako zanimiv ni nobeden, kakor je naš Amer. Slovenec. Posebno je zanimiva vsaki pot petkova številka, ker prinese toliko raznovrstnih zanimivih vesti. Rojaki po Ameriki, ta list zasluži in vreden je, da mu vsakdo pridobiva in nabira novih rekrutov, to je naročnikov. Ako mi bo le mogoče, bom skušal še o priliki priporočati ta cenjeni list.

Z delom je pri nas tako, kakor se čita, da je drugod. Tisti, ki delajo, so srečni, četudi veliko ne zaslužijo, a vsaj za vsakdanje potrebe zaslužijo. Mnogo jih pa tudi išče dela, ki se sedaj težko dobi.

Dne 22. maja bodo imela tukajšnja skupna društva KSKJ. skupno veselico in prireditev v Harmonia dvorani. Ta dan obeta se velika udeležba. Rojaki iz West Allisa, Kenoshe in Racine in še celo iz daljnega Sheboygana vabimo rojake, da pridejo k nam in se na ta dan z nami posevle. Kadar bote imeli pa kaj pri vas, pa vam vrnemo.

Dne 5. junija pa bo imelo dr. sv. Ane št. 173 KSKJ. svoj letni piknik, na katerega se tudi že danes vabi vse rojake iz naselbine in okolice. Podrobneje poročilo še sledi.

Pozdrav vsem rojakom širom Amerike!

J. C., naročnik.

KAJ JE BESEDIČIL ZAJC NA SHODIH V KANSASU?

Frontenac, Kans.
Cenjeno uredništvo:—Sprejmite v predale tega priljubljene lista tudi iz naše naselbine mali dopis. O delavski razmerah ne bom pisal, ker itak niso vredne, da bi jih človek omenjal. Saj nas je po tukajšnji okolici vedno manj. Vzrok za slabe razmere.

Po tukajšnjih naselbinah je precej takozvanih "naprednjakov," ki so na 1. maja šli na svoje socialistične prireditve. Povabili so daleč sem v Kansas iz Chicago sodruga Zajca, ki baje urejuje "Proletarca." Še mene so zvalili, da sem šel v dvorano, ne da bi bil njih pričanja, marveč da vidim, kaj bo besedičil ta imenitni Zajc v Chicago. Predsednik shoda ga

je takoj pri otvoritvi istega pomolil, ker se je opravičeval, da udeležba bi bila lahko še večja, ali vzrok je, ker se mnogi ne zavedajo velikega pomena delavskega praznika. To pa ni pravilno. Delavci se že zavedajo, le to je vzrok, da se zavedajo tudi, da chikaška reča gospoda jih nikdar ne bo odrešila, marveč le to jih bo, kar si bodo sami pomagali. Kaj n. pr. meni pomaga, če dajem svoje dolarje za "Proletarca" in berem njegove članke, kjer besediči njegov urednik tako in tako. Vse to ne pomaga nič. Pomaga seveda, onim, ki to stvar vodijo. Ako je g. Zajc tako za delavca, naj gre do operatorjev in jih naj pregovori, da bodo dali nam stalnega dela in dober zaslužek. Tja naj gre in jih naj skuša poboljšati, ne pa nas, ko to že sami vemo, da so kapitalisti trdosrčni in neumljeni. Zaradi tega že ni potreba, komu predbacivati nezavednosti.

Dobro bi bilo tudi, če bi povedali, kdo te organizatorje plača. Ali hodijo na svoje stroške okrog ali kako? Pravijo, da je nadzornik SNPJ. Ako je temu tako, naj govori okrog S.N. P.J. in to izključno le za njo, ne pa govoriti o kaki zabitosti ljudstva, ki slepo sledi duhovščini. Kaj pa tisti, ki slede njeemu in njegovim sodrugom, ali niso slepi? Jaz menim, da mnogo bolj kakor mi, ki poslušamo duhovnike. Duhovniki uče ljudstvo res prave izobrazbe in pravega življenja, kar pri socialistih istega ni najti v toliki meri. Vse besedičenje Zajca ni drugo, kakor kup besedi, katere se vedno sliši in čita po njihovih redečih listih.

Pamet, pamet delavci in za sebe skrbimo, ne pa za kake rdeče socialiste. Jaz pravim to, da če bi bil socializem res tako dober in praktičen, kakor ga toliko hvalijo, bi se ga vsaj kulturni narodi že davno z vsemi štirimi oklenili. In vendar se ga ne. Kjerkoli se ga skuša uvesti, ga čimprej izrinejo. Zakaj pa vse to? Če je tako praktičen? Ali so modri državniki, ki so vendar najvišje izobraženi ki mogoče, tudi zabiti? Ali ne mislite, da če bi bil socializem tako praktičen, da bi odpravil vsa zla v državah, da bi se ga ne prijeli? Ko se morajo vendar tako beliti glave z različnimi gospodarskimi vprašanji? In koliko sličnih dokazov bi človek še lahko navedel. Tisti, ki donajajo v socialistično malho naj le pomislijo, če niso sami najbolj zabiti. Le pamet, pamet!

Pozdrav vsem čitateljem, kakor tudi rojakom doma v starem kraju.

Eden, ki je bil navzoč.

—Merchants, advertise in "Amerikanski Slovenec."

DOPIS S POTA.

Gowanda, N. Y.

Tukaj delajo rojaki še precej dobro. Podnebje je zelo zdravo in kaj prijetno je za živeti tukaj. So pa tudi narodni Slovenci tukaj. Zgradili so si lepo dvorano. Takoj, ko stopiš z vlaka, lahko vidiš stavbo z napisom "Slovenian Hall." 72 delničarjev lastuje to stavbo. Plačali so primeroma malo, ker sami hodijo delat in tudi drugi moške jim gredo zelo na roko. Pri otvoritvi tega doma je bilo okrog \$600.00 preostanka. Predsednik je Ernest Palčić, tajnik je Karol Strniša in blagajnik je Joseph Vidgoj. Direktorji Frank Stibol in Anton Sever. Nadzorniki Joseph Perinik in Rafael Sladič. Vse je v najlepšem redu.

V kratkem bo tukaj ženitovanje. Mr. John Matekovič in Miss Rosie Andolšek sta se silno zaljubila in si hočeta obljubiti in preseči zvestobo do groba. Pravijo, da bo to prva svatba v slovenski dvorani. Častitam!

Drugi novic tukaj ni. Umrljivosti tudi ne, so ljudje precej zdravi. Štorklja pa menda tudi za pot ne ve v to naselbino, ker jim že precej časa ni nič prinesla. Vse rojake iskreno pozdravljam in jim želim prav zabaven in vesel dan v slovenski dvorani na ženitovanju. Ženinu in nevesti pa še posebno srečno bodočnost!

Ant. Jaksetich, pot. zast.

IZ URADA DR. SV. NEŽE ŠT. 826.

Chicago, Ill.

Naznanjam, da bomo imele izvanredno sejo prihodnji ponedeljek, 16. maja ob 8. uri zvečer.

Imamo rešiti mnogo važnih točk glede karnevala, ker na zadnji redni mesečni seji nismo še vse uredile. Obenem so vse članice prošene, da bi vsaka prinesla kakšen mal darček za naš "štant." Tudi me ne smemo biti zadnje, zatorej le na delo. Če ni mogoče kakšni članici kaj kupiti, naj pa izprosi v kakšni trgovini, kjer kupuje. Vsak dar bo dobrodošel.

Dolžnost veže vsako faranko, da daruje kaj za karneval. Vsa darila za naš "štant" se lahko oddajo pri predsednici Mrs. Rose Banich, 1904 West 22nd St., ali pa pri tajnici, Mrs. M. Kavčich, 1923 West 21st Pl. zvečer.

Pridite gotovo na sejo v ponedeljek! Sosesterski pozdrav!

M. Kavčich, tajnica.

IZPRED SODIŠČA.

Pred sodnike pripcljajo 3 cigani, gledajo mrko pred se in mo kimajo z glavami.

Sodnik: "No, Peter; vi prav za prav niste pravi cigan, saj ste bili včasih oglar?"

Peter: "Bilo je, nikoli se ne vrne. Zgal sem oglje in zvečil ovsenjak; naveličal sem se. Prišli so mimo nas skozi hosto tam blizu italijanske meje cigani in me povabili s seboj. Kakor prožna mačica se mi je laskala temnooka Liza in vse sem popustil. Včasih smo prijetno živeli, včasih smo stradali. Ne, gospod sodnik, cigan sem in nič drugega!"

Sodnik: "Pa vi, Nikolaj? Tudi vi ste se pociganili in se potepali okoli s svojim konjem in priležnico Brajdičevco?"

Nikolaj: "Kaj hočem, gospod? Moja žena je, po cigansko sva poročena in rad jo imam. Po svetu sem pa moral s trebuhom za kruhom."

Sodnik: "Za kruhom ste šli, da, ampak ne da bi ga bili zaslužili, temveč samo, da bi ga bili priberačili. Saj sami niste imeli mirne vesti."

Nikolaj: "Seveda, ker smo cigani, nas vsi preganjajo."

Sodnik: "Počakajte malo. Mirne vesti nimate; saj ste hitro zbežali, ko ste zagledali orožnika; svojo ženo in konja ste pa kar čisto po cigansko pustili sredi ceste. Drugi dan so vas orožniki prijeli, pa ste rekli, da ste cigan Hudorovič."

Nikolaj: "Res je tako!"

Sodnik: "No, in vi, Janoš, vi ste res prave ciganske krvi?"

Janoš: "Res sem cigan in cigan ostanem; a nedolžen sem in nisem ničesar zakrivil. Po Dobrunjah smo pa res hodili."

Sodnik: "Ali ste šli mar na izlet v Dobrunje, če ste nedolžni. Potepali ste se vsi trije, pa mir besedi!"

Vsi trije: "Ne, mi smo pošteni ljudje; pošteni, res pošteni, izpustite nas, gospod!"

Sodnik: "Postava mi ne dovoli. Vsak 5 dni boste zaprt."

Janoš: "Oh, izpustite nas, solnce sije in tako lepo je zunaj! Pa žene nas čakajo in plakajo!"

Sodnik: "Ste že opravili."

SARAJEVSKI ATENTAT V FILMU.

Londonske "Times" javljajo iz Berlina, da je ondotna filmska družba "Ufa" začela snimati prizore za prvi del velike vojne trilogije. Film se pripravlja na podlagi gradiva, ki se je našlo v nemških državnih arhivih. To jamči za nepotrjenost vseh potrebnih podatkov, na katerih je režiser zgradil svoje delo.

Prvi del filma bo prikazoval tekmovanje evropskih držav v oboroževanju Sarajevski atentat ima v filmu posebno važno vlogo. V nadaljnjem je prikazana mobilizacija, prvi spopadi na zapadu in vzhodu in drugo. Posneti so tudi prizori iz bitke pri Tannenbergu, na Marni in drugod. Ta del je že dovršen in se bo pričel predvajati v Berlinu še v aprilu. Za drugi del trilogije je določen naslov "narod v stiski". Tu bodo naznanjeni prizori iz pomorskega življenja, življenje na fronti in v zaledju. Tretji del filma se bo imenoval "Usoda naroda" in bo prikazoval zaključno fazo vojne ter polom Nemčije.

Nemci naglašajo, da bo film na moč objektivni in da bo izdelan natančno v skladu z zgodovinskimi dejstvi, kakor jih hranijo arhivi nemškega zunanjega ministrstva.

POŽAR ZAHTEVAL ŠTIRI ČLOVEŠKE ŽRTVE.

Poplar Bluff, Mo. — Ogenj je uničil Willey farmo, oddaljeno petnajst milj od tukaj. V plamenih so ostali štiri otroci gospodarja, katere ni bilo mogoče rešiti.

Ni bil obveščen. — V neki naselbini so naročili na seji društvenemu tajniku, naj za posebno sejo povabi vse člane na sejo. Tajnik je to storil in pisal vsem članom dopisnice, na katerih jih je vabil na posebno društveno sejo. Ko pride čas seje, pridejo vsi člani, le tajnika ni bilo. Mine napovedan čas, tajnika le od nikjer ni. Tedaj gre eden izmed članov po njega. Ko se vrne v dvorano, je tajnik se opostil s tem, da je namreč na sejo popolnoma pozabil, ker da je vsem drugim pisal, samemu sebi pa ni...

Dober svet. Gost: "Koliko litrov pa stocite približno na dan tega vina?" — Gostilničar: "V najboljšem slučaju kakih petdeset." — Gost: "Jaz pa vem za sredstvo, da bi jih lahko stocili najmanj sedemdeset." — Gostilničar: "In to sredstvo?" — Gost: "Ko bi polnil gostom steklenice do vrha!"

Pri vojakih. Podčastnik: "Ti rekrut, zakaj se nisi obril danes?" — Rekrut: "Saj sem se obril." — Podčastnik: "Kako si se pa obril, ko si še ves kosmat?" — Rekrut: "Mogoče, ker pri ogledalu smo stali štirje, pa sem po pomoti obril drugega."

Pri dolžniku. Upnik vpraša strežaja: "Ali je gospod baron doma?" — Strežaj: "Ni ga!" — Upnik: "Znabiti ga dobim zvečer doma?" — Strežaj: "Počakajte nekoliko, ga grem vprašat."

Otroška vprašanje. Oče je prišel domov in povedal, da je soseda-zdravnika Bog k sebi poklical. Sinček pa je očeta vprašal: "Oče, ali je Bog bolan, da je zdravnika k sebi poklical?"

Samogovor. "Novo obleko bi rad naročil, a noben krojač mi je ne da na upanje: eden pravi, da me pozna premalo, drugi pa, da me pozna preveč."

Društvo za varstvo živali. V nekem hotelu sta morala spat v isti postelji dva potnika. Enega niso stenice nič motile, drugi pa se jih je silno otepal. Končno se ga je drugi naveličal in zakričel nanj: "Ali bodite takoj mirni, ali pa vas naznanim društvu za varstvo živali!"

Lovska. A: "Ali verjameš, da sem v treh dneh ustrelil 999 zajcev?" — B: "Zakaj ne rečeš kar tisoč?" — A: "Ja, ali meniš, da se bom ravno zaradi enega zajca zlagal?"

Zanesljivo sredstvo. A: "Ali veš kak pomoček zoper spanec?" — B: "Na glavo se postavi, pa ti ne bodo mogle oči vkup pasti!"

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

Viggo Cavling:

ŠKOLJKA.

(Dalje.)

Nesrečni vsi oni, ki so rojeni v bogastvu. Uboga Alice!"

Stopil je do jeklene omare in spravil skrinjico na polico. Nato se je obrnil, da bi zopet pričel svoje delo, opazil pa je v tem trenutku Alfreda, ki je še vedno stal ves preplašen v kotu.

Pograbil je pismo, ki mu ga je poslal njegov stari prijatelj po Alfredu. Prečital ga je pazljivo. Pismo zanimivega nemškega zoologa in učenjaka se je glasilo: Dragi prijatelj:—

To kratko pismo Ti bo prinesel mlad mož, krmar Alfred Keene, ki je ustvarjen zato, da postane še nekaj prav velikega na

svetu.

Srečal sem ga v siamskem zalivu, ko sem se vozil v čolnu in nekaj študirak Pozneje sem prebil dva meseca v njegovi družbi.

Poznam ga kot dobrega mladeniča in hkrati kot otroka sreče. V dolgih, z mesečno razsvetljenih nočeh, ko sva bila sama v čolnu na morju, mi je povedal čudno zgodbo o amuletu, o školjki, ki jo je dobil kot deček, ki pa mu je stalno nosila srečo.

Najprej sem dvomil nad tem talismanom; pozneje pa sem spoznal njegove čudovite lastnosti.

Kajti ko sva nekoč zašla v velike valove, bi postala kmalu žrtve smrti, toda Alfred Keene mi je rešil življenje na način, ki sega preko naravnih moči.

Posiljam ti zato tega moža, ker ima energijo, pogum in razsodnost.

—Tvoj prijatelj.

"Najlepša hvala, da ste mojemu prijatelju rešili življenje. Povejte mi o tem bolj podrobno! Imam dovolj časa, da vas poslušam."

Alfred mu mirno pripoveduje zanimivo zgodbo, kako se je srečal z učenjakom v malajski džungli in o fantastičnih dogodkih, ki sta jih oba skupaj preživela.

Marcus Beit je molče poslušal. Končno vpraša: "Doktor govori v pismu o neke vrste amuletu, ki ga imate in ki vam pomaga v nesreči. Kaj je s tem?"

Alfred zardi in prebledi. V zadregi se mu roke krčevito oklenejo čepice.

"O tem nečim govorim," pravi, "v smrti nevarnosti sem zaupal to prijatelju in nekaj drugega bi bilo, ako bi pravil to kakemu tujeu."

"Mladi mož," pravi Beit, "razumem vas. Oprostite mi moje vprašanje."

Za trenutek umolkne, nato pa nadaljuje:

podjetja tu in v Jokohami. Dan uporabite zato, da mu vse pokažete in da mu vse pojasnite!"

Beit prikima Alfredu ter se zopet poglubi v grmado papirja na svoji mizi.

Alfred odide ves vzradošen iz pisarne.

"Prvo, kar vam naj predstavim, predno greva okoli," pravi Pjoter Bajmakov, "je naš japonski compradore (glavni blagajnik), eden najvažnejših sodruginov tvrdeke. Vsaka evropska hiša na vzhodu ima svojega compradora. Ta je odgovoren za kupčije z domačini in mora skrbeti zato, da so izpolnjeni vsi kontrakti. On tvori vez med belimi in rumenimi."

Compradore, ki je sedel med skladi blagajniških knjig, odzdravi formalno.

Bajmakov odvde Alfreda do skladišč, ki si jih natančno ogledata. Uro kasneje sta na cesti.

(Dalje sledi.)

Slovenska Ženska Zveza

Ustanovljena v Chicago, Ill., 19. decembra, 1926.

GLAVNI ODBOR ZA LETO 1927:

- Predsednica:** Mrs. Marie Prislund, 1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.
Podpredsednica: Miss Katie Triller, 9736 Ewing Ave., South Chicago, Ill.
Tajnica: Mrs. Julia Gottlieb, 1845 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Blagajničarka: Mrs. Matilda Duller, 2241 So. Lincoln Street, Chicago, Ill.
Nadzornice:
 Mrs. Jennie Ozbolt, 231 Moore St., Barberton, Ohio.
 Miss Ljudmila Kušar, 1936 S. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.
 Mrs. Mary Vidmar, 770 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.
Prosvetni odelci:
 Mrs. Julia Gottlieb, tajnica književne matice.
 Mrs. Margareta Kozjan, 1220 Eiler Ave., Pueblo, Colo.
 Mrs. Jennie Okolish, 218 Liberty Ave., Barberton, Ohio.
Publikacijski odbor:
 Mrs. Fany Jazbec, urednica Glasila, 2249 W. 22nd Street, Chicago, Ill.
 Mrs. Bara Kramer, 476 Kansas St., St. Francisco, Cal.
 Mrs. Marie Prislund, 1034 Dillingham Av., Sheboygan, Wis.
Svetovalke:
 Mrs. Frances Tanko, P. O. Box 253, Gilbert, Minn.
 Mrs. Pauline Osolin, Box 492, Forest City, Pa.
 Mrs. Mary Godec, 522 N. Water St., Sheboygan Wis.
 Mrs. Mary Plantan, Box 287, West Linn, Ore.
 Mrs. Dorothy Dermes, 236 Myers St., Steelton, Pa.

Za vsa pojasnila glede ustanovitve in poslovanja podružnic se obrnite na predsednico Mrs. Marie Prislund, 1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis., denarne prispevke, namenjene za glavni urad pa pošljite tajnici, Mrs. Julia Gottlieb, 1845 W. 22nd Street, Chicago, Ill., in sicer najpозnejše do 25. vsakega meseca. Vse dopise, namenjene za Glasilo Zveze, pa pošljite direktno na list Amerikanski Slovenec, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

NAŠA RAST.

V Minnesoti se je začelo svitati. V Gilbert, Minn., kjer je veliko zavednih Slovenk, je Mrs. Frances Tanko ustanovila podružnico in pomagala Matildi Robetz, da so ustanovile tudi na Eveleth, Minn., svojo podružnico. Vsa čast zavednim ženskam!

Dasi jim je šele dobro jutro, pa že napovedujejo boj drugim in pravijo, da bodo celo Collinwood prekrosile. Zato pa ženske in dekleta, pojte na roko zavednim ženskam, ki se

trudijo za večjo Slovensko Žensko Zvezo v Zedinjenih državah.

Minnesota pa obeta še veliko več. Omenjene organizatorice bodo s pomočjo drugih žensk v posameznih naselbinah skušale ustanoviti še več podružnic. Le tako naprej, v slogi je moč. — Ženske in dekleta, organizirajte se pod zastavo Slovenske Ženske Zveze, ki deluje za enakopravnost ameriške slovenske žene. Živele!

Podrobnejše poročilo sledi.

IZ GL. URADA SLOV. ŽENSKÉ ZVEZE.

Vse podružnice se uljudno prosijo, da sporočijo na glavni urad imena in naslove vseh odbornic, kakor tudi čas in kraj zborovanja. Priobčiti hočemo v Amer. Slovenec imenik vseh podružnic, zatorej je potrebno, da vse podružnice to takoj storijo, da se pregleda, ako morebiti ni bila kaka pomota v prvič. Sporočati imam veselo vest, da se je ta mesec oglasila Min-

nesota z dvema podružnicama. Naša glavna odbornica, Mrs. Tanko, je s pomočjo Mrs. Robetz ustanovila podružnico v Gilbert, Minn., in v Eveleth, Minn., kakor je poročano na drugem mestu. Pričakuje se v kratkem še več podružnic iz Minnesote. Živela Minnesota!

Narodni pozdrav!

Julia Gottlieb, tajnica.

Iz krogov lokalnih podružnic.

IZ URADA PODRUŽNICE S.Z.Z. ŠT. 1.

Sheboygan, Wis.
 V sredo zvečer, dne 18. maja, bomo imele svojo redno sejo. Na tej seji bo slovesen sprejem in zaprisega vseh članic podružnice št. 1, kakor zahtevajo pravila. Ker še do sedaj nismo imele pravil zgotovljenih, ampak smo jih dobile šele pred kratkim, zato naj vsaka pride na sejo, da dobi pravila in vplačilno knjižico.
 Po seji bomo pa imele majhen "party." Odbor in še nekaj

drugih članic se je zavzelo, da bodo v to svrhu preskrbele nekaj prav dobrega in sladkega za prigrizek. Upamo, da bo udeležba polnoštevilna.

Odbor.

IZ URADA PODRUŽNICE ŠT. 2 S.Z.Z.

Chicago, Ill.
 Vsem članicam naše podružnice se uljudno naznanja, da se naša prihodnja seja vrši v četrtek, 19. maja 1927 ob osmi uri zvečer v cerkveni dvorani. Pridite vse, da dobite pravila

Ponudbe prvoobhajancem in graduantom

ČE NAROČITE I TUCAT SLIK

damo zastoj povečano sliko z okvirjem, ogledalo in gumb z vašo sliko.

ILLINGTON STUDIO of Photography

2006 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

Zdaj ko obhajate najbolj pomembni dogodek v življenju — PRVO OBHAJLO ali graduiranje, želite, na to spominek, ki bi ga ohranili celo življenje. Nič lepšega, kakor fotografija. — Priporočam se v naklonjenost.

JOHN F. GLOMB, lastnik.

Joseph Mantel

— JAVNI NOTAR —

Ely, Minnesota Telephone 56

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, oporoke in vsa druga v notarsko stroko spadajoča dela.

Enaindvajset let izkušnje.

in plačilno knjižico.

Odbor.

IZ URADA PODRUŽNICE S.Z.Z. ŠT. 2.

Chicago, Ill.

Vse članice se tem potem uljudno vabi, da se polnoštevilno udeležijo redne seje, ki bo v četrtek zvečer, 19. maja v navadnih prostorih. Na tej seji se bomo pogovorile vse podrobnosti radi karnevala in izvolile odbor za preskrbo "štanta."

Vsa ostala čikaška katoliška društva in klubi so že pridno na delu, ne bilo bi prav, da bi se tudi me ne postavile, čeprav smo še mlada organizacija. Čas hiti, druga društva kar tekmujejo med seboj, toraj le na noge vrle članice naše podružnice, da jih bomo "bitale." Pomagati moramo z darili ali z denarjem. Vsako darilo za naš štant bo z veseljem sprejeto.

Toraj na prihodnji seji ne sme nobene manjkati, tudi nobeni ne bo žal, katera se bo iste udeležila. Naše seje se vedno vršijo tako, da je za vse zabava. Kar pozabiti ne morem, kako lušno smo se imele pri zadnji seji. Seje namreč so le bolj kratke, a po seji jo malo potegnemo, kaj in kako pa ne povem. Pridite same in pripravite se na svoje oči. Tudi ne smem pozabiti omeniti, da so na vsaki seji naša Šontatova mama; kjer je ona, tam tudi dobrega "kofeta" ne manjka, to ne vemo le mi v Chicagi, temveč tudi po drugih naselbinah.

Na svidenje v četrtek na seji. Magdalena Brišar, tajnica.

KUHINJA.

Jetni kruh. Mešaj štiri unče presnega masla ali juhne masti s tremi rumenjaki, da naraste; prideni potem tri obrbane v mleku namočene in ožete žemlje ali sedem unč kruha, dvanajst unč nastrganih in pretlačenih jeter, malo sesekane majerona, sesekane in v masti precvrte čebule, zelena peteršilja, soli, popra in sneg od treh beljakov. Vse to zmešaj ter deni v model, ki naj bo namazan in z moko potresen; kuhaj v sopari pol ure, obrni na krožnik ter daj s čistim juho na mizo.

Jetni sir. Deni v kozico žlico masti in nekoliko čebule; ko zarumeni, prideni še eno žlico presnega masla, malo zelene peteršilja, majerona in sedem unč nastrganih telečjih jeter. Ko so se prepražile, prili poldrugi kvort dobre juhe ter dobro premešaj, prideni še malo popra in zribnega muškatovega oreščka ter pusti, da zavre. Potem pretlači skozi sito, in ko se je shladilo, primešaj štiri rumenjake in dve celi jajci. Nato deni v model, katera prej namaži in potresi z moko, in kuhaj v sopari pol ure. Kuhane zvrni na desko, zreži ga na poševne kocke ter deni v juho.

PECIVO.

Francoski piškoti. Mešaj, da dobro naraste, pet rumenjakov, pet unč sladkorja in malo limonove lupine; naredi zelo

KVALITETA — TOČNOST — POŠTENJE

A. F. WARHANK

zanesljivi lekarnar — zaloga fotografičnih potrebščin. 2158 W. 22nd Str., vokal Leavitt ceste CHICAGO, ILL.

NOTARSKA DELA

kot kupne pogodbe, pooblastila, izjave, afdavite za dobiti vaše domače iz starega kraja in vse druge notarske posle izvršuje

JOHN JERICH — Notar —

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

trd sneg iz petih beljakov ter ga z šest unčami suhe moke rahlo pomešaj. Deni testo v škarnicelj, ki ima na koncu za prst debelo luknjo, naredi na beli papir, položen na pločevino, za prst dolge piškote, potresi jih s sladkorjem in postavi za kakih pet minut na malo topel prostor, če je mogoče tako, da imajo malo zgornje toplote, potem jih deni v precej vročo vendar odprto pečico, da blede zarumene. Izpodreži jih s tankim nožem in shrani v zaprti, znanbiti pločevinasti škarnici na suhem prostoru.

Otroški piškoti. Mešaj pol ure sedem rumenjakov in sedem unč sladkorja z limonovo lupino. Rahlo primešaj trd snega iz sedem beljakov s šest unč moke. Deni testo v škarnicelj in naredi na papir, položen na pločevino, majhne piškote, ki jih potresi s sladkorjem in počasi speci. Pečene izpodreži z nožem.

DOMAČA PERUTNINA.

Nadeta kokoš. Osnazi in dobro operi mlado kokoš ali jarcico, pa pazi, da ji ne strgaš kože. Potem podrgni s soljo. Zdjaj si pripravi na dev. Pomešaj fino sesekana jetra dveh kokoši, tem dodaj malo slanice, popra, soli, eno jajce, fino sesekane peteršilja, majerona in dve žlici drobtin. Potem naredi pri kuri s prstom na prstih dve luknji, in vsaki strani prs eno, tam, kjer si vzela krof. V njo nadlači pripravljene nadev, potem jo zašij ali zapili. Nato položi kokoš v dolgo ponev pa tako, da je hrbet obrnjen navzgor in jo polij z vročo mastjo. Med pečenjem jo obrni. Nazadnje odstrani malo masti, pa prideni žlico presnega masla. Ko se vatem popeče, prilij še malo juhe. Potem razreži kokoš in jo oblij s sokom.

KAJ MORA GOSPODINJA VEDETI?

Madeži od črnila

se dajo le težko popolnoma odstraniti. Zato je treba, da se koj osnažijo, kakor hitro so nastali. Iz perila jih je zelo težko spraviti. Najprej poskusimo, ali se da črnilo izprati z lugom ali s sodo v mrzli vodi. Potem izperemo perilo v čisti mrzli vodi, in če madež ni izginil, vzamemo nekoliko nadrobno stolčene ščavnice soli in z njo madež nekaj časa tremo in na to blago dobro v vodi izperemo, da izgine tudi vsa sol iz perila. Le če bi se še na ta način

madež ne dal odstraniti, vzamemo stanjšane solne kisline, kamor onesnaženo mesto za nekaj trenutkov pomočimo, ne da bi roko v kislino vteknil. Nato moramo takoj v večkrat menjani čisti vodi perilo izprati, da ga solna kislina ne razje. Se bolje je, če z vodo pomočen madež z žveplom pokadimo. To se zgodi, če ga držimo nad goreče žveplo.

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

POZOR!

Omejeno število prospektivnih iskalec domačij se organizira za IZLET PO ZNIŽANI VOZNIJI za inspekcijo dobre, rodovitne zemlje razdeljenih farm, kjer raste grozdje, pomaranče, borovnice, bruske, krompir, koruza; zlasti "Bermuda" čebula dobro obrodi in prinese veliko dobička.

PREPRIČAJTE SE SAMI, kaj vam nudi ta redka prilika. Tam je dobra pitna voda, zdravo podnebje, dosti solnčnih dni. Ta svet se nahaja v Northwestern Florida Highlands, blizu Pensacola. Izletniki odpotujejo v torek, dne 17. maja 1927. Za pojasnila vprašajte: Mr. Gerard, 1228 Union Trust Bldg., vokal Madison & Dearborn, Chicago, Ill. Phone State 8937. — Nobenim oblikacijam se ne podvržete če vpršate.

LAHKO NAPRAVI VSO DRUŽINO NESREČNO.

En sam slab želodec napravi lahko vso družino nesrečno. Uniči je dispozicijo mnogih ljudi ter jih napravi kar imenujemo najhujše sitneže. Ne dovolite, da bi vas slab želodec pripravil izreči stvari, katerih se potem sramujete! Milijoni

so odpravili nadležnosti, ktere spremlja neprebava in drugi želodčni neredi, s Trinerjevimi grenkim vinom. Jemati to zdravilo pomeni užitek, ker ga tvori kombinacija čiste kalifornijske vina, cascara sagrada ter druga zelišča in korenine. Dobite si ga pri svojem prodajalcu še danes! Vzorce pošlje proti prejemu 15c Jos. Triner Company, 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Pripravite se ustavititi mučenje, ki ga povzročajo muhe in komarji. En zavoj Trinerjevega Fli-Gass jih lahko pokonča milijone. Novo izboljšanje: ima vijolični duh! Pol pinta 40c, pint 75c (po pošti 50 in 90c).

NEW YORK DENTAL PARLOR

1958 West 22nd St., vokal Robey ceste, Chicago, Ill.

Čisto zdrava usta so najboljša zavarovalnina za življenje. Naše delo je najboljšje in cene nizke. Pridite, da vam preiščemo zobe brezplačno.

Če imate navado

štediti, je najboljšje, da začnete takoj z hranilnimi vlogami.

To življensko vprašanje mora biti prej ali slej rešeno — zakaj bi ne začeli takoj.

SIGURNA BANKA ZA ULOŽITI VAŠ DENAR.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE.

CHICAGO, ILL.

POT V EVROPO SI LAHKO PRESKRIBITE Z NAŠIM POSREDOVANJEM.

IZ CHURCHILLOVIH VOJNIH SPOMINOV

(Dalje.)

Bližajoči se udarec.

V spremstvu izvedenca za orožje sem 19. marca konferiral v arzenalu v Montreuil s štabnim šefom, poveljnikom o "tankovem" programu za leto 1919 in o organizaciji dobavljenja tankov v letu 1918. Potem me je povabil sir Douglas Haig v svoje privatno bivališče in mi na karti razložil situacijo, kakoršna je bila po njegovem mnenju. Očividno so Nemci koncentrirali armado proti angleški vojski in posebno proti peti armadi. Dasi ni bilo nič gotovega, je Haig vendarle vsak dan pričakoval velikega napada. Sovražnikove mase na severu bodo brzkone udarile na angleško fronto med Ipry in Messinec. Glavni bitnik razvoja pa je bilo pričakovati v odseku fronte od Arras do Peronne in morda še bolj južno. O vseh teh možnostih je prejšnji dan govoril tudi general Birsh, poveljnik artiljerije. Na njegovi karti je bilo jasno vidno ozemlje, ki so ga Nemci infiltrirali s plini, ki so izsiljevali solze (brzkone, da bi na tem ozemlju onemogočili kakoršnekolik operacije obeh strani za par dni) in presledki med temi ozemlji, koder bi naj se brzkone razvila sovražna ofenziva. Sovražnik se je zbiral — dasi manj vidno — tudi na odseku francoske fronte pri Aisne. V splošnem je bilo več od polovice nemških divizij zbranih pred angleško fronto. In po številu sovražnikovih pušk je grozila angleški fronti štirikrat večja sila od one pred francoskimi jarki.

Poveljnik je pričakoval bližajoči se udarec s skrbjo. Toda z odločnim pogledom. Venomer je trdil, da je bila angleška armada v nasprotju s francosko na temelju dogovora angleškega vojnega komiteja s Francozi neprimerno bolj obremenjena. Haig je sicer, kakor sem že omenil, privolil, da se angleška fronta podaljša do Barisisa, vendar neprostoovoljno. Pritoževal se je tudi, da so ga nadlegovali zaradi formacije splošnih rezerv in se skliceval na svoje, že itak omejene sile. Trdil je, da njegove rezerve niso zadostne niti za angleško fronto; kako bi torej

mogel najti med njimi oddelke, ki bi jih lahko pogrešal in pripojil splošnim rezervam? Omenil sem mu, da bi v slučaju glavnega sovražnikovega napada na angleško fronto razpolagal z vso to splošno rezervno. In če bi do osredotočenega napada na angleško fronto ne prišlo, bi pa rezerv sploh ne potreboval. Odgovoril mi je, da mu je ljubši dogovor z generalom Petainom, da bo 7 do 8 francoskih ali angleških divizij pripravljenih za slučaj potrebe in da bodo poslani tja, kjer bo pomoč nujna. Iz bežnega pregleda fronte je bilo razvidno, da stoji proti 110 nemškim divizijam 57 angleških in da stoji najmanj 40 nemških divizij proti peti angleški armadi, 85 nemških divizij je stalo proti francoski fronti, ki je imela 95 divizij. In štiri nemške divizije so stale proti prvim devetim ameriskim divizijam, ki so bile uvrščene v razne dele fronte, največ pa pri St. Michielu.

Ob treh zjutraj sva končala razgovor. Ko sem odšel od sira Haiga, mi je moj spremljevalec predložil — ker sta mi preostajala še dva dneva do konference o kemijski vojni v St. Omeru — da obiščem vsaj mimogrede našo staro divizijo, deveto, kjer sem služil, ko je bil on njen poveljnik in ki jo je zdaj vodil general Tudor, moj prijatelj iz početka moje službe v Indiji. Pristal sem in odšla sva takoj na pot. Štab generala Tudera je bil v Nurbu, v opustošeni pokrajini, 10 milj severno od Peronne, bližje naprej potisnjene angleške linije in v centru ogrožene fronte. Sprejel naju je zelo pri srčno.

(Dalje prih.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

IZ PROSTE VOLJE PRODRAM

hišo z grocerijsko trgovino in mesnico, ki se nahaja v sredini slovenske naselbine, le en blok od cerkve sv. Štefana. Za pojasnila vprašajte lastnika: Matevž Baskovc, 2228 So. Wood Street, Chicago, Ill. p.s

SLOVENCEM V NASEL-

BINI IN OKOLICI

naznanjam, da izvršujem karpentarska dela. — Postavljam garaže, porče in druga v to spadajoča dela. Cene zmerne in delo jamčeno. Se priporočam slovenskemu občinstvu v naklonjenost!

MATH GORJANC, 1925 West 22nd Place, Chicago, Ill.

104 AKRE dobre zemlje Del Rio City, kjer je nad 20,000 prebivalcev, sadje, alfalfa in mlekarstvo; vse opremljeno. Višja sola oddaljena 44 milje, tekoča voda za namakanje, \$10,000 improvements, \$300 akcr, pridite pogledat. Tukaj rastejo pomaranče januarja. G. Box 858, Del Rio, Texas. 19-ss

COLORADO — mlekarstvo prašičjareja za žito, 25% takoj, ostalo na lahka odplač. R. L. Johnson & Co., Halyoke, Colo. 52-999

KRITJE STREHE (ROOFING).

Če pušča streha — 3 popravila garantirano delo za \$400. "truck & services" na vse strani v Chicagi, ustanovljeno pred 38 leti, največje tozadnevno podjetje; delajo organizirani delavci. J. J. Dunne Roofing Co., 3411 Ogden Ave. Lawndale 0114 vsi departmenti.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojstkom se pripravljamo za naročila za prevoz — drva in prevajanje pohištva ob času cvatve.

Pokličite Telefon: Roosevelt 8221.

LOUIS STRITAR

2018 W. 21st Place, Chicago, Ill

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ
Iz poljščine prevel Dr. Rudolf Mole.

UVOD.

Na Žmudzi je živel mogočni rod Bilevičev, ki je izviral od Mendoga, bil zelo razširjen in po vsem Rosienskem nad vse spoštovan. Do visokih služb se Bileviči niso nikdar spseli, ukvarjajoč se večinoma z domačimi opravili, a na polju Marta so si pridobili nedvomljivo velikih zaslug, za katere so večših dobivali obilne nagrade: Njih rojstno gnezdo, ki obstoja še dandanes, se je zvalo tudi Bileviči, a vrh tega so imeli še mnogo drugih posestev v rosienski okolici i dalje proti Kraklinovu, ob Lavdi, Šoji, Nieveži — še celo za Ponievezem. Pozneje so razpadli na nekoliko domov, katerih člani so se poizgubili izpred oči. Shajali so se vsi le takrat, ko se je vršil na Rosienskem na ravnini, zvani Stana, popis splošne vojske žmudske. Tu pa tam so se srečavali tudi pod prapori litavske vojske in na zborovanjih, a ker so bili premožni, vplivni, so morali računati z njimi celo Radzivil, najmočnejši rod na Litvi in Žmudzi.

Za vlade Jana Kazimirja je bil starešina vseh Bilevičev Heraklej Bilevič, polkovnik lahkega znaka, upiški komornik. Ta ni prebival v rojstnem gnezdu, kjer je v onih časih gospodaril Tomaž, rosienski mečnik. Herakleju pa so pripadale Vodokte, Lubič in Mitruni, ležeči blizu Lavde, obkrožene kakor z morjem s posestvi manjše šlahte (plemičev).

Razen Bilevičev je bilo le nekoliko večjih domov v okolici, kakor Solohubi, Montvili, Shilingi, Korizni, Sičinski (dasi ni manjkalo imen manjšega plemstva); sicer pa je bilo vse porečje Lavde gosto posejano s tako zvanimi "okolicami", ali kakor so navadno govorili, z "zaščankami", kjer je prebivala v žmudski zgodovini proslavljena lavdanska šlahta.

V drugih krajih dežele so rodovi dobivali imena od naselbin, ali pa naselbine od rodov, kar se je dogajalo na Podlesju; tu vzdolž lavdanskega porečja pa je bilo drugače. Tako so stanovali v Morezih Stakjani, katere je takrat naselil Batori za junaštvo, katero so izkazali pod Pskovom. V Volmontovičih so prebivali na dobri zemlji Butrimi, največji po rasti ob vsej Lavdi; znani po svoji molččnosti in težki roki, so se ob času sejmov (zborovanj), napadov ali vojen pomikali molče kakor zid.

Gaštovtje so sedeli v Pacunelih; njihova dekleta so slovela po lepoti tako, da so naposled imenovali vsako lepo dekle v okolici Kraklina, Ponieveža in Upite Pacunelko. Solohubi so bili bogati na konjih in izbornem govedu, izrejenem po gozdnih pašnikih. Goščeviči pa so v goščunskih gozdih kuhali smolo, radi česar so jih imenovali črne ali okajene Goščeviče.

Bilo pa je še več naselbin in rodov. Dokaj njihovih imen obstoja še danes, a po večini naselbine ne leže več tam, kjer so ležale, a tudi prebivalci njihovi imajo druga imena. Prišle so vojne, nesreče, požarji, a novih stavb niso stavili vedno na starih pogoriščih, skratka izpremenilo se je mnogo. A o svojem času je cvetela še stara Lavda v prvotnem stanju in lavdanska šlahta je dosegla naj-

boljši glas, ko si je pred nekaterimi leti pridobila veliko slavo pri Lovju pod poveljnikom Janušem Radzivilom v boju proti puntarskemu kozoštvo.

Vsi Lavdanci so služili v praporu starega Herakleja Bileviča. Bogatejši, kot tovariši, so imeli po dva, ubožnejši po enega konja, najubožnejši so služili v spremstvu. Splošno je bila šlahta bojevitna in je ljubila vojno nad vse. Zato pa so bili manj izurjeni v stvarih, ki so se navadno obravnavale na zborovanjih. Vedeli so, da je kralj v Varšavi, Radzivil in gospod Hlebovič, starosta, na Žmudzi, a gospod Vilevič v Vodoktah ob Lavdi. To jim je zado-stovalo in glasovali so tako, kakor jih je naučil gospod Bilevič, v trdnem prepričanju, da on hoče to, kar gospod Hlebovič, ta pa soglašja z Radzivilom. Ta pa je desna roka kraljeva na Litvi in Žmudzi, kralj pa je so-prog Poljske, oče vse šlahte.

Sicer pa je bil gospod Bilevič bolj prijatelj nego klient mogočnih oligarhov v Birzah — in sicer zelo spoštovan, saj je imel na vsak poziv na tisoče glasov in na tisoče sabelj lavdanskih, a sabelj v rokah Stakjanov, Butrimov, Domaševičev ali Gaštovtov ni še nihče na svetu preziral v tem času. Šele pozneje se je vse izpremenilo, zlasti takrat, ko je premil-nul gospod Heraklej Bilevič.

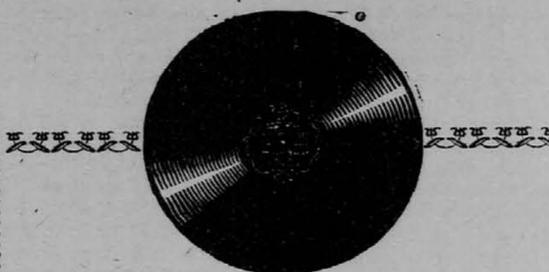
Umril je ta oče in dobitnik lavdanske šlahte leta 1654. Takrat se je razvnela vzdolž vse vzhodne poljske meje strašna vojna. Gospod Bilevič se je ni več udeležil, ker mu ni sta dopuščala starost in gluhoti, a šli so Lavdanci. Toda v onem hipu, ko je dospela vest, da je bil Radzivil pobit pri Šklovu in da je skoraj popolnoma izginil lavdanski prapor pri napadu na najemniško francosko pehoto, je starega polkovnika zadela kap in umrl je.

To novico mu je prinesel neki gospod Mihael Volodijovski, mlad, a zelo slaven vojak, ki je zastopal gospoda Herakleja in pod poveljem Radzivilovim vodil lavdanski polk. Ostanke so prišli domov utrujeni, pohabljeni, lačni in so se pred vso vojsko pritoževali radi velikega hetmana, ker se je, zaupečajoč v grozo svojega imena, pijan zmage, vrgel s peščico ljudi na desetkrat številnejšo moč in s tem pogubil vojsko, ves kraj.

Vendar med splošnimi pritožbami se ni dvignil niti en glas proti mlademu polkovniku, gospodu Juriju Mihaelu Volodijovskemu. Nasprotno, oni, ki so ušli pogromu, so ga povzdigovali v nebesa ter pripovedovali čuda o njegovih vojni izkušnostih in o njegovi hrabrosti. In to je bila edina tolažba za lavdanske ostanke, da so se spominjali činov, ki so jih izvršili pod poveljem gospoda Volodijovskega; kako so se pri napadu prebili skozi prve vrste vojakov, kakor skozi dim; kako so potem nalezli na francoske najemnike in razbili s sabljami ves sprednji polk, pri čemer je gospod Volodijovski pobil z lastno roko polkovnika tega polka; kako so jih naposed obkolili in vzeli med štiri ognje, kako so se obupno reševali iz gneče, na gosto padajoč in lomeč sovražnika.

(Dalje sledi.)

Dobro meso - Dobra postrežba
se dobi le v dobri mesnici. Pri nas dobite vedno najboljše sveže, kakor tudi prekajeno meso. Izdelujem prave kranjske domače klobase, narjene po domačem receptu. — Se priporočam v naklonjenost!
MATH KREMESEK
SLOVENSKI MESAR
1912 West 22nd St. Phone: Canal 6319. Chicago, Ill.

Slovenske Viktor Plošče.

PETJE.

67979	Slovenske zdravice — Svarjenje.....	.75
69317	Tolažba — Veselja dom.....	.75
69698	Sveti večer — Tiha noč.....	.75
69802	Ne bom se možila — Ljubca povej.....	\$0.75
72206	Al me boš kaj rada imela — Oj ta Polončica.....	.75
72207	Ljubca moja — Otok Bleški.....	.75
72208	Oj ta vojaški boben — Póbič sem star šele 18 let.....	.75
72210	Slepec — Mila mila lunica.....	.75
72231	Oj zlata vinska kapljica — Povsod me poznajo.....	.75
72232	Sem slovenska deklica — Bom šla na planince.....	.75
72327	Zapoj mi ptičica — Po gorah grmi.....	.75
72364	Na gorenjskem je fletno — Ptček in Tička.....	.75
72399	Razpodi se megličice — Tam kjer lunica.....	.75
72429	Krsčenci — Angeli sveti.....	.75
72472	Na planinah — Barčica.....	.75
72514	Odprni mi kamrico — Prišla bo pomlad.....	.75
72527	Moj dom — domovini.....	.75
72707	Navrej! — Vse mine.....	.75
73721	Micka na šrauf — Na maškaradi.....	.75
73725	Na Vršacu — Sladko spavaj.....	.75
74222	Neža in Pavel — Deset zapovedi.....	.75
74790	Vabilo — Pastirček.....	.75
77651	Sezidal sem si — Slovenec Slovincu.....	.75
77746	U boj, u boj! — Garavaša.....	.75
77897	Strunam — Sirota.....	.75
77898	Sveta Lucija — Planinarica.....	.75
77912	Ko gremo (La Poloma) — Sonja (opera).....	.75
78176	Dve utvi — Oj večer je že.....	.75
78182	Nove harmonike — Sentklarski paberki.....	.75
78313	Knefa in vagabundi — Kako je bilo.....	.75
78348	Božična — Sveta noč.....	.75
78408	Jadransko morje — Čuj Micica.....	.75
78554	Slovenec sem — Pogled v nedolžno oko.....	.75

GODBA.

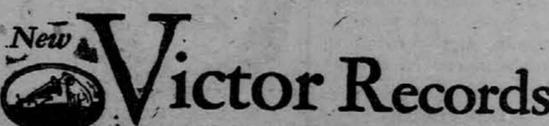
68674	Lizi, polka — Sladke rožice, valček; banda, 12 in.....	\$1.25
68716	Dve srci, polka — Nočni jastrebi, valček; banda, 12 in.....	1.25
72321	Štajerski (Štajerji) — Pomladanski dan, polka.....	.75
73119	Dunavski valovi — Ljubavna sreča, harmonika duet.....	.75
73957	Vaška krčma, polka — Lovce, valček; orkester, 10 in.....	.75
73976	Barbara, polka — Milijunarska polka; banda, 10 in.....	.75
77119	Ljubim te, valček; kvartet — Bleščete oči, polka; banda.....	.75
77165	Za domovino in brate, marš — Adelajda, polka; banda.....	.75
77166	Uboga deklica, marš — Dunajski dečko, marš; banda.....	.75
77336	Zakaj premišlja, polka — Rajža v tujini, polka; banda.....	.75
77423	Na poskok, harmonika — Gorenjski valček, harmonika.....	.75
77491	Razpoloženje, valček — Marička, valček; banda.....	.75
77492	O Izabela, valček — Strava ljubica, šotiš; kvartet.....	.75
77557	Kavalerijski marš — Tirolski marš; banda.....	.75
77558	Sladka Marička; valček — V krasni dolini, polka; banda.....	.75
77600	Perzijski marš — Egiptovski marš; banda.....	.75
77601	Izjubljene pete, polka — Kmetška žetev, orkester.....	.75
77635	Kmečka polka — Brez nade, polka; vaška godba.....	.75
77810	Na varšavskem trgu — Poljska kri, mazurka; orkester.....	.75
77811	Pešem smeha — Poljub, valček.....	.75
77911	Slovenski ples — Čukarijski ples; tambur, orkester.....	.75
77915	Na poskok, polka — Taniska, valček; instrum. tercet.....	.75
77916	Urno skakaj, valček — Ljubimsko veselje, šotiš; harm.....	.75
78088	Bavarski šotiš — Dunajski gizdalinka; kvartet.....	.75
78142	Čebelica, polka — Marica, polka; klarinet in harmonika.....	.75
78177	Posavski valček — V Cleveland sem doma, polka; harm.....	.75
78179	Micino kolo — Poskočnica; tamburaški orkester.....	.75
78198	Sladke vijolice, valček — Poročna polka; kvartet.....	.75
78490	Ach, du lieber Augustin, valček — Šnicel, polka; orkester.....	.75
78496	Vojaški nabor, polka — Poročni valček; harmonika.....	.75
78532	Krasota gora, valček — Valina, mazurka; kvartet.....	.75
78576	Na otoku, polka — V zelenem vrtu, valček, orkester.....	.75

Drugi izbrani komadi za tiste, ki posebno ljubijo fino, umetno godbo.

19758	Kresnica — Nola, orkester.....	.75
19776	Odesa, polka mazurka — Polianka, ruska balalajka.....	.75
19869	Večerno žvrgolenje — Žvižgalce in njegov pes, žvižganje.....	.75
19892	Divji rožici — Poetični spomini, violina.....	.75
19894	Vse mine, valček — Poslušaj ptičke, žvižganje z orkestrom.....	.75
20011	Hofmanove pripovedke — Cavalleria Rusticana, orkester.....	.75
20026	Gozdni odmevi — Večerni zvoki, violina, flavta, harfa.....	.75
20027	Koshal March — Honolulu March, havajske kitare.....	.75
20028	Hilo-Hawaiian March — Wailana, havajske kitare.....	.75
20051	Skloni glavo k roži — Zakaj spomini, tenor, čelo, piano.....	.75
20104	Odrito priznanje — Podoknica, violoncello.....	.75
20172	La Paloma, Fox trot — O sole mio, valček, orkester.....	.75
20201	Prikazni v sanjah — Sen ljubezni, viol., flavta, harfa, zvončki.....	.75
20248	O solnce moje — Adijo, Neapol, violina, flavta, harfa.....	.75
20264	Poljski škranček — Zvezdice, okna nebes, orgle.....	.75
20265	Barcelona — Hello, Aloha, orgle.....	.75
20266	Čolnar na Volgi — V malem špan. mestecu, ork. s petjem.....	.75
20271	Bela hišica — Ljubim te, dragi, petje, piano, orkester.....	.75
20278	Odrito priznanje — Najslajša pripoved, viol., flavta, harfa.....	.75
20311	Zvonovi svobode — Sigamore, marš, banda.....	.75
20380	Mary Lou — Vem, kar ti veš, moški zbor s klavirjem.....	.75
20382	Žvrgolenje — Nola, žvižganje z orkestrom.....	.75
20458	V španskem mestecu — Pogled z viška, žvižg., orgle, kitara.....	.75
78326	Normandijski zvonovi — Zaljubljenca, instrument. kvartet.....	.75
78598	Dva žvižgalca — Alpski ples, citre in kitara.....	.75
78750	Mala Anica — Pastirjeva pesem, jodlanje s harmoniko.....	.75
78751	Petje na gondoli — Gorske vile, instrument. trio.....	.75
78923	Prater Potpourri — Dunajski gozdni ptički, instr. trio.....	.75

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 WEST 22ND STREET, CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

Od Ceylona k pečenim obalam Arabije.

Naslednjega dne opoldne smo se odpeljali naprej v smeri proti Adenu na južnem delu Arabije. Iz Singapura do Colombla smo prepluli 1572 milj, do Adena pa so nas čakale 2103 milje. Potovati smo imeli ves teden, vrhu tega so nam obetali zopet monsune. Jedva smo bili zapustili ogromno pristanišče, že smo bili sredi razburkanega morja. Ladja se je zibala po dolžini in širini, valovi so nam resno pretili, kopno pa je zginevalo vedno bolj za nami. Solnce je tonilo v razjarjenih valovih in na morskem plan je legla noč, lepa, jasna, južna noč. Potniki so pospali, ladja pa je rezala s skrivnostnim šumenjem orjaške, peneče se valove, ki so se zaganjali z vseh strani v mogočno "Himalajo" ter jo premetavali kakor orehovo lupino.

V naslednjih petih dneh smo prepluli komaj 1384 milj, in sicer vsak dan manj, ker so valovi dohajali že na krov. Radi tega smo vsi tičali v kajutah, kjer smo spravljali v red svoje želodce in oni del možgali, ki vzdržuje ravnotežje. Zdaj so podlegli morski bolezni zadnji "junaki," ki so ji doslej krepko kljubovali in se nam drugim na tihem posmehovali. Angleži, vajeni morja in njegovih "običajev," so se nam seveda rogali in naša splošna "bolnica" na ladji jim je bila v zabavo. 28. avg. so se morske pošasti malce potolažile. Pripluli smo med otoka Sokotro in Arabijo, neprijetno zibanje ladje je pojenjalo in z njim vred tudi morská bolezen. Bolniki so lezli iz kajut na krov ter se veselili, da so premagali zadnjo etapo napornega in nevarnega potovanja. Godba je spet igrala na krovu. v veselični dvorani je postalo živahneje, flirt in humor sta si priborila prejšnje pravice in prijatelji šaha so se jeli zbirati okoli mizic. Med Somalskim polotokom in Arabijo v Adenskem zalivu se je morje popolnoma umirilo, zato smo prevozili dnevno do 300 milj.

Dne 30. avg. navezgodaj smo prispeli v skalnati Aden, slovito angleško trdnjavo, ki zapiira mimo otoka Sokotro v Rdeče morje skozi preliv Bab el Mandeb. Najeli smo si avtomobil, da bi si ogledali mesto, ki leži sredi puščave na neznatni vzpetosti, baje v Zre-lu ugaslega vulkana. Od obale je oddaljeno približno eno uro. Lahko bi bili šli peš, ali vročina 40 stopinj Celzija je prenavarna za tako hojo, čeprav so nam varovale glavo tropične

čelade. Od pristanišča do mesta pelje krasna cesta. Ob poti ne vidiš niti enega drevesa, grmička ali bilke. Povsodi same gole čeri in oster pesek. Tu lahko živi zgolj Arabec s svojim velblodom, naš človek pa ne bi mogel za nobeno ceno vzdržati delj časa. Prebivalstvo je izključno arabsko. Ob pogledu na mesto se človek nehote spomni svetopisemskih zgodb in slike: neometane, kamenite, majhne hišice brez prave strehe; po ulicah begajo na polgoli, zagoreli in umazani otroci. Zdaj pa zdaj vidiš Arabca lepega obraza v širokih hlačah in z belim turbanom na glavi, tu in tam tudi kakšno ponosno Arabkinjo z zagrnenim obrazom. Za mestom počiva karavana beduinov z nesimpatičnimi kamelami. V vsem mestu razen v pristanišču ne vidiš po-evropskem vzorcu zidane hiše. Tudi tujcev ne srečaš v mestu.

V trgovinah so nas zanimali zgolj dateljni, ki pa so slabši od onih, ki jih dobiš pri nas na trgu, pa cigare in nojeva peresa. V trgovinah imajo svojevrstne ogromne pahljače iz blaga, oz. papirja. Z njimi hlade kupca nalašč za to nastavljeni sluge, ki jim moraš pri odhodu stisniti groš v roko. V tej strahotni vročini pa je nevajenemu človeku vsaka najmanjša sapica — velika usluga. Nam so že pohajali poslednji prihranki, zato se nismo mogli okrepčati v kakem hladilnem lokalu pri mrzlem pivu ali limonadi. Vrnili smo se tedaj na "Himalajo," zadovoljujoč se s prijetnim in vrhu tega zastojanskim hladilom morske sape. Za povratek na ladjo smo si najeli izvoščka. Puščav se navelišč še prej nego cejlonskih in singapurskih palmovih vrtov, ki te mikajo tudi samo iz daljave; ko pa si sredi njih, se ti zahoče prejšnje naprej, domov, kjer so zelene tratiče, gorice, borovi in smrekove gozdovi, kjer se dvigajo nad vso to idilo naše planine s svobodnim, čistim ozračjem. Da, tja sta si zelela duša in telo, zlasti se zdaj, ko smo premerili dokaj sveta, ko smo občutili sibirski mraz in burjo ter prenašali tropično podnebje, ki ni prav nič prijetno in idilično, čeprav rasto palme in banane. Tudi na tleh žarke Arabije smo lahko rekli: Slovenci smo lahko zadovoljni, pa tudi ponosni s svojo lepo deželo in nje milim podnebjem!

POLEG TVOJEGA NASLOVA NA LISTU JE DATUM, DO KEDAJ IMAŠ PLAČAN LIST. Ako ti je po-tekla naročnina, ponovi jo, ker izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški.

SIJAJEN JESENSKI IZLET

v JUGOSLAVIJO

NA NAJHITREJSEM PARNIKU NA SVETU

AQUITANIA

ki odpluje iz luke

8. julija

v Cherbourg

pod spremstvom popularnega in veščega potovalca Cunard družbe, Mr. J. KAMPOTI-CHEM, ki zna dobro skrbeti za potnike, skrbeti za njih prtljago in vse njih potrebe na potu. Izvrstna postrežba družega in tretjega razreda, dobra domača kuhinja in uljudna Cunard postrežba vam bo napravila potovanje polno užitka v družbi vaših sorjakov. Vaša prtljaga bo poslana direktno v Jugoslavijo.

Zglasite se takoj pri kateremkoli Cunard agentu ali direktno pri

CUNARD LINE

140 N. Dearborn Street
CHICAGO, ILL.

Bleisko Jezero